MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA

Seduta tas-26 ta' Frar, 2003

Citazzjoni Numru. 632/1997/1

Paul Darmanin
Vs
Antoine Buhagiar

Il-Qorti.

PRELIMINARI

Rat **l-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premess:

Illi fil-5 ta’ Lulju,1996 ghal xi s-7.30 a.m. waqt li l-attur kien qed isuq minibus Nru. Y-2262, proprjeta’ tieghu, gewwa Tarxien Road, Ghaxaq, fid-direzzjoni ta’ ta’ Hal-Tarxien, din sfat involuta f’incident awtomobilistiku ma’ trakk Nru. E-8855 li kien misjuq mill-konvenut fl-istess triq mid-direzzjoni opposta (Dok. “A”) ;

Premess illi bhala konsegwenza ta' l-incident, l-attur garrab danni ingenti (Dok. "B") tant li l-vettura giet dikjarata *beyond economical repair*;

Premess illi ghall-incident u konsegwenzjali danni kien jahti unikament il-konvenut minhabba mprudenza, imperizja, negligenza u inosservanza tar-regolamenti;

Premess illi l-konvenut, interpellat biex jaghmel tajjeb ghad-danni subiti mill-attur, baqa' inadempjenti;

Ghaldaqstant l-attur talab lil din il-Qorti, ghar-ragunijiet premessi:

Tiddikjarah unikament responsabbli ghall-incident awtomobilistiku fuq riferit u ghad-danni kollha li b'konsegwenza tal-istess garrab l-attur;

Tillikwida d-danni tal-attur occorendo bl-opera ta' periti nominandi;

Tikkundannah ihallas lill-attur dak l-ammont li jigi dikjarat bhala dovut lilu in linea ta' danni.

Bl-ispejjez, komprizi dawk tal-ittra interpellatorja tas-6 ta' Dicembru, 1996, dawk tal-ittri ufficjali tat-13 ta' Jannar, 1997, u dawk tal-ittri ufficjali presentata kontestwalment ma' dan l-att ghan-notifika tal-assikurazzjoni tal-konvenut bl-odjerni proceduri, u bl-imghax legali kontra l-konvenut.

Rat **in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut Nicholas Grech** a fol 12 fejn eccepixxa ;

Illi l-attur irid jipprova li huwa l-proprjetarju tal-vettura Y-2262.

Illi t-talbiet attrici, in kwantu diretta hija nfondata sia fil-fatt u sia fid-dritt u ghandha tigi michuda bl-ispejjez stante li huwa unikament il-proprjetarju tal-vettura E-8855, u li ma kienx qed isuq l-istess fil-mument tal-kollizzjoni.

Illi jsegwi, relattivament ghat-tieni talba attrici, li ma hemmx danni x'jigu likwidati fil-konfront tieghu, u ghalhekk ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

Illi jsegwi, relattivament ghat-tielet talba attrici, li ma hemmx danni li ghalihom ghandhu jigi kundannat li jaghmel fronti, u ghalhekk ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

Illi f'kwalunkwe kaz, it-talbiet attrici huma nfondati sia fil-fatt u sia fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante li ghall-incident *de quo* kien unikament responsabbli l-istess attur stante imperizja, negligenza, traskuragni u nuqqas t'osservanza tar-regolamenti tat-traffiku.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Illi l-attur kien talab korrezzjoni u isem il-konvenut kien inbidel (ara fol 17);

Il-konvenut Antonine Buhagiar ipprezenta **eccezzjonijiet** a fol 19 fejn eccepixxa;

Illi l-attur irid jipprova li huwa l-proprjetarju tal-vettura Y-2262.

Illi l-ewwel talba attrici hija nfondata sia fil-fatt u sia fid-dritt u ghandha tigi michuda bl-ispejjez stante li ghall-incident de quo kien unikament responsabbli l-istess attur stante imperizja, negligenza, traskuragni u nuqqas t'osservanza tar-regolamenti tat-traffiku.

Illi jsegwi, relattivament ghat-tieni talba attrici, li ma hemmx danni x'jigu likwidati fil-konfront tal-eccipjent u ghalhekk ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

Illi jsegwi, relattivament ghat-tielet talba attrici, li ma hemmx danni li ghalihom l-eccipjent ghandhu jigi kundannat li jaghmel fronti,

Illi fi kwanunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-attur irid jipprova d-danni allegatament lilu kagunati.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

PROVI

P.S. 614 Saviour Garcia pprezenta l-iskizz u l-okkorrenza bil-verzjonijiet li tawh iz-zewg sewweqa wara l-incident.

Il-konvenut qallu li waqt li kien qieghed isuq f'Tarxien Road lejn Hal Tarxien , ra van gej mid-direzzjoni opposta li baqa' diehel fih.

L-attur qallu li kif dar il-kantuniera tal-Estate, sab vettura pparkjata, ipprova jevita milli jahbat ma dina l-vettura bil-konsegwenza li habat ma truck li kien gej mid-direzzjoni opposta.

Fil-Qorti s-Surgent ikkonferma li l-attur, biex jevita milli jahbat mal- vettura pparkjata, kellu jigbed aktar lejn nofs it-triq b'konsegwenza li habat mat-truck li kien gej mid-direzzjoni opposta. Hu qal li, rigward il-brake marks, il-posizzjoni korretta hija dik li hemm fid-dokument a fol 7 cjoe li wara t-*truck* tal-konvenut ma kien hemm ebda *brakemarks* u l-*brakemarks* kienu wara t-transit kif hemm indikat fl-iskizz.

L-attur xehed li kien qed isuq it-Transit, qed jiehu l-liwja li tiehu ghal Hal Tarxien u kif dar ezatt u gie ghad-dritt sab it-*truck* gej *wrong side*, zamm il-*brake* izda ma setghax jevita l-habta. Wara l-habta t-*truck* intefa fuq sajdu u baqa' sejjer il-fuq. Mela qala' d-daqqa hu kien fuq sajdu. Meta dar il-liwja hu ma kellu ebda vettura pparkjata fuq ix-xellug tieghu. Id-daqqa kienet principalment fuq in-naha tax-xufier fuq quddiem u l-van jidher imdawwar. Kif ha d-daqqa t-*truck* gibdu mieghu.

Il-konvenut xehed li kien sejjer lejn Hal-Ghaxaq ghal Hal Far. It-triq hija ghad-dritt. Aktar 'l fuq it-triq tikser ghal

lemin tieghu. Fil-kisra kien hemm xi sigar maqlughin ‘l barra u ftit l-isfel minn dawn is-sigar kien hemm van ahdar bil-kaxxa tal-marka Austin Cambridge, ipparkjat mal-gemb, wiccu ihares lejh. F’daqqa wahda fegg minibus misjuqha mill-attur, dar bis-sahha u kif sab il-van ipparkjat ma wiccu qala l-barra, invada l-karreggjata tieghu u sab lilu. Laqghtu fuq il-*mudguard* ta’ quddiem tan-naha tal-lemin, tkaxkar mal-genb tat-trakk, inqala’ minn mieghu u baqa jitkaxxkar l’isfel sa kemm waqaf. Il-minibus ha d-daqqa fuq quddiem lejn il-lemin. Kif rah gej fuqu waqaf u fl-ebda mument ma kien fil-karreggjata opposta. Meta ra lill attur l-ewwel darba dana kien xi 20 pied il-boghod minnu.

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi fl-iskizz jidher li l-vetturi qeghdin t-tnejn fuq is-*side* taghhom tat-triq. Din hija l-posizzjoni kif spiccaw il-vetturi wara l-incident. Izda fil-hin ta’ l-incident wahda mill-vetturi qabzet il-linja medjana u nvadiet il-kareggjata tas-sewwieq l-iehor u kkawzat l-incident.

Il-konvenut xehed li hu kien ghaddej fit-triq tieghu li hija ghad-dritt. Invece kien l-attur li kien qed jiehu liwja u jidher li kien gej b’xi *speed* (ara *brakemarks* 14.50m). Il-konvenut ma kellux ghalfejn imur *wrongside*. Hu ma halla ebda *brakemarks*. L-attur invece kien qed jiehu liwja bi *speed*, u skond l-konvenut, dak il-hin, l-attur kellu ostakolu fuq ix-xelluq tieghu (van iehor) li kellu jevita, u biex ghamel hekk kiser aktar lejn nofs it-triq. Dina kienet l-versjoni nghatat a *tempo vergine* lis-surgent mill-istess attur u konfermata mill-konvenut li baqa’ jinsisti fuqha fil-Qorti. L-attur a tempo vergine ma semmiex mas-surgent li l-konvenut kien mar *wrong side* fuqu.

Kwantu ghall argument ta’ l-attur li l-brakemarks tieghu qeghdin kollha fuq is-*side* tieghu, f’dan il-kaz il-Qorti ma tantx tista’ taghti affidament tal-posizzjoni tal-*brakemarks* (apparti t-tul taghhom) billi s-Surgent l-ewwel kien qieghed il-*brakemarks* dritti wara t-*truck* imbaghad fuq korrezzjoni ghamilhom dritti wara t-transit.

Kwantu ghall dak li xehed Martin Brincat il-Qorti tirrileva li dana x-xhud, li nzerta habib ta' l-attur, meta gara l-incident kien ghadu l-boghod mill-konvenut u ghalhekk setghax jghid ezattament x'ikkawza l-incident. Inoltre dak in nhar il-pulizija ma hadulux ismu bhala xhud u lanqas hu ma offra li jidher bhala xhud.

Anke d-daqqiet huma kompatibbili ma dak li qed jghid il-konvenut. Fil-fatt d-daqqa ta' l-attur kienet fuq quddiem lejn il-lemin, principalment in-naha tax-xufier. Il-minibus laqghtitu fuq il-*mudguard* ta' quddiem tan-naha tal-lemin, tkaxkar mal-genb tat-trakk, inqala' minn mieghu u baqa jitkaxxkar l'isfel sa kemm waqaf. Skond l-okkorrenza t-*truck* garrab hsara fuq il-*bumper*, gemb u l-kaxxa fuq in-naha tal-lemin waqt li l-minibus kellha hsara kbira fuq quddiem.

"F'kawzi civili l-attur li jallega li xi haga gratlu b'tort tal-konvenut irid jipprova huwa a sodisfazzjon tal-Qorti li l-konvenut kellu tort. Jekk l-attur ma jgibx dina l-prova l-azzjoni tieghu ma jistax ikollha ezitu favorevoli, anke jekk il-konvenut ma jipprovax - ghaliex legalment mhux obbligat li jipprova - li l-incident ikun gara tort tal-attur. Dan mhux ghaliex il-tort ghall incident ikun tal-attur imma semplicement ghaliex ma jkunx irnexxilu jipprova dak li allega bhala bazi tal-azzjoni tieghu." (Ara Dr. H. Lenicher vs J. Camilleri 31/3/72 PA RF).

Fil-kaz in ezami l-Qorti tikkonkludi li l-attur ma rnexxilux jipprova li l-incident gara tort tal-konvenut, anzi jirrizulta li t-tort kien ta' l-attur.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi
il-Qorti tiddeciedi
billi tichad it-talba ta' l-attur
bl-ispejjez kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------